

DEPREM SONRASI ADIYAMAN'DA TIP EĞİTİMİ

Erdal YAVUZ*

Öz: Bu yazıda 6 Şubat depremlerinin en ağır yıkımı yarattığı illerden biri olan Adıyaman'da afetin ardından tıp eğitimi ve tıpta uzmanlık eğitimi süreçlerinde yaşanan aksaklıklar, akademik kadro kayıpları, yaşanan idari/mali sorunlar ve asistan hekimler ile tıp öğrencilerinin karşılaştığı güncel sorunlar ele alınmıştır. Deprem sonrasında yaşanan çok boyutlu sorunlar Adıyaman'da tıp eğitimini ikinci plana itmiş ve sağlık hizmeti sunumu öncelikli hale getirilmiştir. Bölgede tıp ve uzmanlık eğitiminin niteliğini koruyabilmek için akademik kadro ve özlük hakları sorunları çözülmeli, sağlık hizmetlerindeki idari ve yapısal sorunlar düzeltilmeli, YÖK-Sağlık Bakanlığı kadroları arasındaki özlük hakkı/eğitim eşitsizlikleri giderilmelidir.

Anahtar sözcükler: tıp eğitimi, tıpta uzmanlık eğitimi, deprem

Medical Education in Adıyaman After the Earthquake

Abstract: This article examines the disruptions to undergraduate and postgraduate medical education, the loss of academic staff, administrative and financial challenges, and the current difficulties faced by resident physicians and medical students in Adıyaman, a province severely affected by the earthquakes of 6 February. In the aftermath of the disaster, the multidimensional challenges confronting the region overshadowed medical education, as priorities shifted toward the provision of healthcare services. To maintain the quality of undergraduate medical and residency training in the region, several critical issues must be addressed, including shortages of academic staff, problems related to professional and employment rights, administrative and structural deficiencies in healthcare delivery, and disparities in educational opportunities and employment rights between physicians affiliated with the Council of Higher Education and those employed by the Ministry of Health.

Key words: medical education, postgraduate medical education, earthquake

6 Şubat depremleri, başta Adıyaman olmak üzere 11 ili etkileyen, resmi rakamlara göre 53 binin üzerinde insanın hayatını kaybettiği büyük bir felaketti. Adıyaman'da 16 meslektaşımızı ve yüzün üzerinde sağlık çalışanını kaybettik. Diğer illerle birlikte yüzü aşkın hekim arkadaşımızı yitirdik. Hâlâ mezarına ulaşamayan, bir mezar taşı dahi olmayan meslektaşlarımız var. Hepsini bir kez daha rahmetle anıyor, hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

6 Şubat depremlerinde Adıyaman, ne yazık ki unutulmuş illerden biri oldu. Bu ihmal, kurtulabilecek birçok insanın hayatını kaybetmesine neden oldu.

Deprem öncesinde Adıyaman'da Eğitim ve Araştırma Hastanesi statüsünde hizmet veren, aynı

zamanda üniversite ve devlet hastanesinin birliğinde kullanıldığı (afiliye hastane), kentin merkezindeki tek 3. basamak kamu adına yataklı sağlık kurumu bulunmaktaydı. Bu hastaneye bağlı olarak kadın doğum ve çocuk hastalıkları alanında hizmet veren ek bir bina da mevcuttu.

Depremlerle birlikte tüm kamu kurumları hasar aldı ve hizmet veremez hâle geldi. Yollar kullanılamaz durumdaydı. Belediye binası ilk saniyelerde yıkıldı ve uzun süre belediye hizmetleri aksadı. Telekom binasının yıkılması nedeniyle günlerce iletişim sağlanamadı. Elektrik kesintileri uzun süre devam etti. Güvenlik sorunları yaşandı. Bir özel hastane ağır hasar aldı, bir ek bina orta hasarlıydı. 13 Aile Sağlığı Merkezi kullanılmaz hâle geldi. Diş Hekimliği Fakültesi hastanesi

*Doç. Dr. Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalı (ORCID No: 0000-0002-3168-6469)

Geliş Tarihi / Received : 27.04.2026

Kabul Tarihi / Accepted : 10.06.2026

ağır hasar gördü ve sonrasında yıkıldı. Tüm bu yıkıma rağmen sağlık tesislerinde can kaybı yaşanmaması en büyük tesellimiz oldu.

Adıyaman Tabip Odası olarak, Türk Tabipleri Birliği ve diğer tabip odalarının desteğiyle birçok kurumla birlikte çalıştık. Deprem bölgelerinde sağlık hizmetlerinin yanı sıra temel ihtiyaçların karşılanması, çadır kent ve konteyner alanlarda sağlık hizmetlerinin sunulması, ilaç temini, bebek ve kadın sağlığı hizmetleri gibi birçok alanda faaliyet yürüttük. Türkiye Psikiyatri Derneği ile psikososyal destek çalışmaları, gönüllü hekimlerle kadın sağlığı hizmetleri ve diş hekimliği hizmetleri gibi çalışmalar, meslek örgütlerinin dayanışma gücünü açıkça ortaya koydu.

Depremle birlikte sağlık hizmetlerinde yaşanan aksaklıkların yanı sıra tıp eğitimi, tıpta uzmanlık eğitimi de ciddi şekilde zarar gördü. Bu süreçte tıp fakültesi öğrencileri, uzmanlık öğrencileri ve akademisyenler büyük zorluklar yaşadı. Bunlar daha önceki raporlarda dile getirilmiştir. Ben bu yazımda depremin başından bugüne tıp eğitimi, uzmanlık eğitimi ve öğrenciler açısından yaşanan sorunları bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Depremin hemen ardından, yaşam koşullarının neredeyse tamamen ortadan kalktığı bir ortamda hekimlerin, sağlık çalışanlarının ve akademisyenlerin bölgede çalışmaya zorlanması büyük bir yanıltı. Diğer kamu kurumlarında görev yapan ve yakınlarını kaybeden ya da evi yıkılan personele tayin hakkı tanınırken, bu hak sağlık çalışanlarına geç ve sınırlı şekilde verildi. Akademisyenler için ise böyle bir hak hiç tanınmadı.

Asistan hekimlere geçici görevlendirme imkânı tanınmış olsa da, sağlık hizmetinin ana yükünü taşımaları nedeniyle bu haktan çok azı yararlanabildi. Bu nedenle deprem sonrası birçok akademisyen ve asistan Adıyaman'dan ayrılmak zorunda kaldı. Bugüne kadar otuzun üzerinde akademisyen istifa ederek kentten ayrıldı. Asistanlar ise ancak TUS ile başka illere geçiş yapabildi.

Akademisyen kaybı nedeniyle bazı bölümlerde eğitim faaliyetleri durma noktasına geldi. Fizik tedavi ve rehabilitasyon, plastik cerrahi ve göğüs

cerrahisi gibi bölümler deprem sonrası asistan alamaz hale geldi. Ayrıca ortopedi, kadın hastalıkları ve doğum, pediatri ve beyin cerrahisi gibi bölümler de artık daha az tercih edilmektedir.

İlk dönemde barınma en büyük sorunken, bugün yerini farklı sorunlara bırakmıştır. Kentte güvenlik, toplumsal şiddet, çevre ve halk sağlığı sorunları ile artan iş yükü önemli problemler olarak devam etmektedir.

Tıp fakültesi öğrencileri açısından da süreç oldukça zorlu geçmiştir. Depremde kaybettiğimiz öğrencilerimizi rahmetle anıyorum. Öğrenci yurtları hasar gördüğü için uzun süre kullanılmadı. 2023 yılında öğrenciler eğitimlerini Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde sürdürdü. 2024-2025 döneminde ise öğrencilere başka illerde "özel öğrenci" statüsüyle eğitim alma hakkı tanındı. Ancak sınırlı sayıda öğrenci Adıyaman'da eğitimine devam etti.

2025-2026 eğitim yılında eğitim yeniden Adıyaman'da başladı. Ancak kısa süre sonra isteyen öğrencilerin başka illerde eğitim alabileceği açıklandı. Müfredat uyumsuzluğu ve devam eden eğitim süreçleri nedeniyle bu haktan sınırlı sayıda öğrenci yararlanabildi.

Akademisyen eksikliği, sağlık tesislerinin yıkılması ve mevcut hastanelerdeki yoğunluk, dersliklerdeki hasarlar ve tadilat süreçleri tıp eğitimini olumsuz etkilemiştir. Ayrıca birçok akademisyenin uzun süre başka şehirlerde yaşayıp gidip gelmek zorunda kalması eğitim süreçlerini aksatmıştır.

Bugün tıp eğitiminde bazı iyileşmeler sağlanmış olsa da sorunlar tamamen çözülmüş değildir. Hâlâ ailesini kente getiremeyen, başka şehirlerden Adıyaman'a gidip gelen akademisyenler bulunmaktadır. Akademisyen eksikliği bazı bölümlerde eğitim kalitesini düşürmekte ve asistan rotasyonlarında ciddi sorunlara yol açmaktadır. Örneğin üroloji uzmanlık eğitimi için gerekli olan nefroloji rotasyonu, yeterli akademik kadro bulunmadığı için sağlanamamış ve bir hekim başka bir ile gönderilmek zorunda kalmıştır. Bu durum uzmanlık eğitimi süresinin uzamasına neden olmuştur. Benzer sorunlar farklı bölümlerde de yaşanmaktadır.

Pandemi ve ardından deprem, Adıyaman'da

en çok tıp eğitimi sekteye uğratmıştır. Eğitim ve araştırma hastanelerinde çoğu zaman sağlık hizmetinin sunumu öncelik haline gelmiş, tıp eğitimi geri planda kalmıştır. Hattazaman zaman akademisyenlerin görevinin yalnızca hasta bakmak olduğu düşünülerek eğitim faaliyetleri ikinci plana itilmiştir.

Tıp Eğitiminde Güncel Sorunlar:

- 1.** Bölümlerde yeterli akademisyen yoktur. Bazı bölümlerin eğitim yetkisi yoktur.
- 2.** Kentte her alanda artan sorunlar akademisyenler ve öğrenciler için kentte yaşamı zorlaştırıyor.
- 3.** Afiliye hastanelerin akademisyenler için dezavantajları mevcut. Sağlık Bakanlığına bağlı başhekimlikler ve Tıp Fakültesi Dekanlığı arasındaki zaman zaman ortaya çıkan anlaşmazlıklardan dolayı akademisyenler sorun yaşıyor.

4. Uzmanlık eğitimi için açılan YÖK kadrosu ile sağlanan TUS kontenjanlarının azalması ve açılanların Sağlık Bakanlığına bağlı kadrolar olması eğitim yetkisi konusunda sorunlara dönüşebiliyor (Örneğin Sağlık Bakanlığı kadrosundaki asistanlar için bir dönem akademisyenlere üniversite tarafından ek ders ücretleri verilmedi. Bu asistanların üniversite ile anlaşmaları bulunmamakta).

5. YÖK kadrosu ve Sağlık Bakanlığı asistan kadroları ile ilgili ortak işleyişte ciddi problem olabilmektedir. Maaş ödemeleri farklı olabilmekte, tez, bitirme sınavı gibi farklı durumlar oluşabilmektedir.

6. Asistan hekimlerin bu zorluklar arasında en fazla yükü sırtlayan taraftır. Bazı bölümlerde asistan hekimler rotasyon için başka illere gitmekte ve nöbet sonrası izin kullanamadıklarını belirtmektedir.